

VÍKEND V ČECHÁCH

in.ihned.cz/cr

Rozlehlý podzemní sál slouží jako galerie originálů soch z Karlova mostu.

Až vám začne být v podzemí těsno, ujdete už jen pár kroků do kopce a rázem se ocitnete v těsném kontaktu s nebem. Chrám sv. Petra a Pavla je nejznámějším symbolem Vyšehradu, jeho silueta je vidět zdaleka. Teprve zblízka si však vychutnáte imponantnost stavby, která se inspirovala stejnojmenným chrámem v Římě. Kdysi románská bazilika prošla gotickou přestavbou, během níž vzniklo trojlodí s bočními kaplemi, stejně jako barokními a neogotickými úpravami.

Nasajte vůni kadidla, usedněte do dřevěných lavic a vychutnejte si majestátnost prostoru a vysoké chrámové klenby. Doprovod vám bude dělat bohatá figurální a ornamentální výzdoba, působivé vitráže a několik překrásně vyřezávaných oltářů. Na nejvýznamnějším se nachází působivý deskový obraz Panny Marie Deštové z poloviny 14. století. Obraz náležel do sbírek Karla IV. a Rudolfa II. Podle pověsti jej maloval sám svatý Lukáš a při suchých obdobích k němu směřovala procesí, aby požádala patronku o dešť.

Pokud vám zbyde čas, počkejte si na vyše-hradskou zvonkohru. Melodie patnácti zvonů vykouzlí jedinečnou atmosféru.

Návštěva mezi anděly

Při návštěvě Vyšehradu nemůžete přehlédnout hřbitov, který přiléhá k chrámu a vstup do něj se nachází jen několik kroků od chrámového portálu. Na necelém hektaru tu odpočívá víc než šest set známých a významných osobností českých dějin. Součástí hřbitova je Slavín, místo, kde jsou soustředěny ostatky těch nejvýznamnějších (někdy i proti jejich vůli).

Hřbitov vznikl koncem 19. století na místě starého hřbitova ze století sedmnáctého. Nicméně se tu pohřbívalo už o čtyři sta let dříve. Lemují jej arkády navržené podle ital-

Vitráž v chrámu sv. Petra a Pavla

ského vzoru a punc originality dotvářejí mramorové náhrobky a kamenné sochy, z nichž mnohé jsou skutečnými uměleckými díly.

Některé části, kde odpočívají řádové sestry a církevní představitelé, nejsou přístupné, nicméně ve veřejné části nemůžete prakticky udělat krok žádným směrem, aniž byste nestanuli před hrobkou někoho z národních velikánů. Co hrob, to jedinečný skvost. Například Karel Čapek se svou ženou Olgou mají náhrobek s otevřenou knihou a československým znakem. Na náhrobku Vítězslava Nezvala a jeho syna Roberta spočívá busta od sochaře Otakara

Švece. Sochař Olbram Zoubek se pro změnu podepsal pod náhrobkem herce Vlastimila Fišara a pomník fenomenální krasobruslařky Hany Maškové zdobí ženské torzo ztvárněné Janem Štursou.

Pokud se vám nechce jen tak procházet mezi náhrobky a chcete směřovat rovnou ke Slavínu, tedy společné hrobce národních velikánů, stačí pouze kráčet po hlavní hřbitovní cestě. Slavín byl postaven podle návrhu architekta Antonína Wiehla a o jeho vznik se zasloužil především spolek Svatobor, v jehož čele stál František Palacký. Ústřední pomník Slavína, který vyčnívá nad ostatními náhrobky, zdobí tři velmi působivé sochy. Uprostřed se sklání alegorická okřídlená postava Génia vlasti. Po stranách potom můžete obdivovat alegorické ztvárnění Vlasti truchlící a Vlasti vítězné. Slavín je poctou takovým osobnostem jako Alfons Mucha, Julius Zeyer, Josef Václav Myslbek, Josef Gočár nebo Jaroslav Vrchlický. Přitom se ke Slavínu váže i několik skandálů. Proslulá je především aféra kolem Jana Nerudy, který byl původně ve Slavíně pochován. Po intenzivních protestech jeho hospodyně a rodiny musely být ostatky vyjmuty a podle básníkovy přání uloženy do hrobu, který se nachází na dohled od Slavína.

Vyšehradské parky

Také vyšehradská zeleň má za sebou téměř stejně pohnutou historii jako zdejší stavby. Historikové se totiž shodují, že původně uvnitř Vyšehradu žádné stromy nebyly, pouze zvenčí jej obklopovaly lesy. Později tady vznikala pole a hlavně vinice. Stromy

a vyšehradské aleje náležely dvěma soukromým parkům, a totiž Karlachovým a Štulcovým sadům. Výraznější zahradnických úprav se Vyšehrad dočkal prakticky až po vzniku Slavína, kdy bylo zapotřebí, aby i jeho okolí bylo stejně důstojné jako působivý památník. V současné době tak můžete absolvovat působivou procházku klidnou vyšehradskou zelení. Na opačné straně chrámu, než se nachází hřbitov se Slavínem, najdete na travnaté ploše působivá sousoší zobrazující legendární postavy českých pověstí. Jejich autorem je geniální Josef Václav Myslbek a společnost vám zde budou dělat Ctirad a Šárka, Záboj a Slavoj, Lumír a Píseň a Přemysl a Libuše. ■

BOHUSLAV DVOŘÁK

Vyšehradský hřbitov je sám o sobě uměleckou galerií pod otevřeným nebem.

Busta na náhrobku Antonína Dvořáka je dílem sochaře Ladislava Šalouna.(nahore)

FOTO: CZECH TOURISM

FOTO: BOHUSLAV DVOŘÁK